

Παραμονή Χριστουγέννων

ΗΤΑΝ ΕΝΝΙΑΜΙΣΙ ΤΟ ΒΡΑΔΥ της παραμονής των Χριστουγέννων. Διέσχισα τον μακρύ διάδρομο της εισόδου της Οικίας του Καλόγερου¹, έχοντας βγει από την τραπεζαρία όπου μόλις είχαμε απολαύσει το πρώτο από τα ευχάριστα, γιορτινά γεύματα. Πήγαινα προς το σαλόνι και τη φωτιά γύρω από την οποία είχε ήδη μαζευτεί η οικογένειά μου, αλλά όπως συνήθιζα να κάνω συχνά στη διάρκεια μιας βραδιάς, άλλαξα γνώμη, κοντοστάθηκα, πήγα στην εξώπορτα, την άνοιξα και βγήκα έξω.

Πάντα μου άρεσε να βγαίνω στον καθαρό αέρα της νύχτας, να τον μυρίζω, είτε ήταν γλυκά αρωματισμένος και μεθυστικός από τα λουλούδια του μεσοκαλοκαιριου, είτε αψύς από τις φωτιές και τα μουχλιασμένα φύλλα του φθινοπώρου, είτε διαπεραστικά ψυχρός από τον παγετό και το χιόνι. Μου αρέσει να κοιτάζω τον ουρανό πάνω από το κεφάλι μου, είτε έχει φεγγάρι και αστέρια είτε απόλυτο σκοτάδι, καθώς και να αγναντεύω το σκοτάδι μπροστά μου. Μου αρέσει να αφουγκράζομαι τις κραυγές των ζώων της νύχτας και το βογκητό του ανέμου, ή τους χτύπους των σταγόνων της βροχής πάνω στα οπωροφόρα δέντρα. Απολαμβάνω τον αέρα

1. Όπως οι αναγνώστες ίσως γνωρίζουν και από άλλα βιβλία εποχής, κάθε αρχοντικό, μικρό ή μεγάλο, είχε και μια ιδιαίτερη ονομασία, η οποία τις περισσότερες φορές είχε να κάνει με την ιστορία του ή με το μέρος στο οποίο ήταν κτισμένο. (Σ.τ.Μ.)

που φυσάει προς το μέρος μου, ανηφορίζοντας στον λόφο από τα επίπεδα βοσκοτόπια της κοιλάδας του ποταμού.

Εκείνο το βράδυ, μύρισα τον αέρα και κατάλαβα με ικανοποίηση ότι ο καιρός θα άλλαζε. Όλη την προηγούμενη εβδομάδα έβρεχε, με μια παγερή βροχή και με ομίχλη που απλωνόταν χαμηλά γύρω από το σπίτι και ολόγυρα στην ύπαιθρο. Από τα παράθυρα η ορατότητα δεν έφτανε πιο πέρα από ένα-δυο μέτρα κήπου. Ήταν ένας άθλιος, άγριος καιρός που δεν φαινόταν ποτέ να ξανοίγει. Ο περίπατος δεν προκαλούσε καμιά ευχαρίστηση, η ορατότητα ήταν πολύ κακή για κυνήγι, και τα σκυλιά ήταν μονίμως κατηφή και λασπωμένα. Στο εσωτερικό του σπιτιού, τα φώτα ήταν αναμμένα όλη τη μέρα, ενώ οι τοίχοι της αποθήκης των τροφίμων, της εξωτερικής τουαλέτας και του κελαριού έσταζαν υγρασία και μύριζαν στυφά. Οι φωτιές μέσα στα τζάκια τρεμπάζαν, κάπνιζαν, και σιγόκαιγαν με έναν αξιοθρήνητο τρόπο.

Η διάθεσή μου επηρεαζόταν ιδιαίτερα εδώ και πολλά χρόνια από τον καιρό, και ομολογώ ότι, αν δεν υπήρχε η ατμόσφαιρα ευθυμίας και ενεργητικότητας που επικρατούσε στο υπόλοιπο σπίτι, θα με πλημμύριζε εντελώς η μελαγχολία και η ληθαργικότητα, και θα αδυνατούσα να απολαύσω τη γεύση της ζωής όπως θα ήθελα. Αυτή η ευαισθησία μου με ενοχλούσε. Όμως η Εσμέ φαινόταν απλώς να αψηφά την κακοκαιρία με μια σπιρτόζα απείθεια, και έτσι οι προετοιμασίες μας για τη γιορτή των Χριστουγέννων ήταν εκείνη τη χρονιά πιο εκτεταμένες και ζωηρές απ' ό,τι συνήθως.

Έκανα ένα-δυο βήματα έξω, στη σκιά του σπιτιού, ώστε να μπορέσω να κοιτάξω γύρω μου κάτω από το φεγγαρόφωτο. Η Οικία του Καλόγερου στέκεται στην κορυφή της περιοχής που ανηφορίζει ομαλά για περίπου εκατόν πενήντα μέτρα από το σημείο όπου ο μικρός ποταμός Νέε ξετυλίγει την κοίτη του με κατεύθυνση από βορρά προς νότο, μέσα σε αυτό το εύφορο και

προστατευμένο τμήμα της χώρας. Από κάτω μας υπάρχουν βοσκοτόπια, ανακατεμένα με μικρά δασύλλια από διάφορα πλατύφυλλα δέντρα. Πίσω μας, όμως, υπάρχουν αρκετά τετραγωνικά χιλιόμετρα μιας εντελώς διαφορετικής περιοχής από τραχείς θάμνους και ρείκια, ένας αγριότοπος καταμεσής μιας καλά καλλιεργημένης γης. Απέχουμε μόλις τρία χιλιόμετρα από ένα αρκετά μεγάλο χωριό και δώδεκα από την κεντρική κωμόπολη που διαθέτει και αγορά, αλλά το μέρος έχει μια αίσθηση απομόνωσης που μας κάνει να νιώθουμε πολύ πιο μακριά από τον πολιτισμό απ' όσο πράγματι είμαστε.

Είδα για πρώτη φορά την Οικία του Καλόγερου κάποιο απόγευμα του μεσοκαλόκαιρου, όταν κάναμε μια βόλτα με το μόνιππο μαζί με τον κύριο Μπέντλεϊ. Ο κύριος Μπέντλεϊ ήταν παλιότερα εργοδότης μου, αλλά τον τελευταίο καιρό είχα γίνει συνétairos στη δικηγορική εταιρεία του, στην οποία είχα μπει ως ασκούμενος νεαρός δικηγόρος (και στην οποία παρέμεινα όσο καιρό ήμουν ενεργός επαγγελματικά). Την εποχή εκείνη πλησίαζε την ηλικία κατά την οποία είχε αρχίσει να νιώθει την τάση να εγκαταλείψει τα ηνία της ευθύνης, περνώντας τα, λίγο-λίγο, από τα χέρια του στα δικά μου, αν και συνέχιζε να έρχεται στο δικηγορικό μας γραφείο στο Λονδίνο τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα, μέχρι που πέθανε, στα ογδόντα δύο του χρόνια. Εντούτοις, είχε αρχίσει να γίνεται ολοένα και περισσότερο κάτοικος της υπαίθρου. Δεν ήταν ο τύπος του κυνηγού ή του ψαρά, οπότε αφιερώθηκε στους ρόλους του τοπικού ειρηνοδίκη, του επιτρόπου της εκκλησίας, του προέδρου του ενός ή του άλλου επαρχιακού ή εκκλησιαστικού συμβουλίου, σώματος ή επιτροπής. Είχα ταυτόχρονα ανακουφιστεί και ευχαριστηθεί όταν τελικά με είχε κάνει κανονικό συνétairo του, μετά από τόσο πολλά χρόνια, ενώ ταυτόχρονα πίστευα πως ήταν και αυτό που μου όφειλε, αφού επί τόσα χρόνια έκανα όλη τη χαμαλοδουλειά και έφερα μεγάλο μέρος της ευθύνης για

τη διαχείριση της εταιρείας, με ανταμοιβή που θεωρούσα ανεπαρκή, τουλάχιστον στο ζήτημα της θέσης μου μέσα σε αυτήν.

Έτσι έτυχε, λοιπόν, να κάθομαι πλάι στον κύριο Μπέντλεϊ ένα απόγευμα Κυριακής, απολαμβάνοντας τη θέα πέρα από τους ψηλούς φράχτες από μουρτζιές και την πράσινη, νωχελική ύπαιθρο που απλωνόταν πέρα από αυτούς, καθώς άφηνε το πόνι του να πάρει τον δρόμο της επιστροφής και να μας οδηγήσει, με τον δικό του, ήρεμο ρυθμό, μέχρι την κάπως άσχημη και υπερβολικά επιβλητική έπαυλή του. Ήταν σπάνιο για μένα να κάθομαι δίχως να κάνω τίποτα. Στο Λονδίνο περνούσα τις περισσότερες ώρες δουλεύοντας, με εξαίρεση λίγο ελεύθερο χρόνο που περνούσα διαβάζοντας και συλλέγοντας υδατογραφίες. Ήμουν τριάντα πέντε χρονών και χήρος τα τελευταία δώδεκα χρόνια. Δεν είχα καμιά διάθεση για κοινωνική ζωή και, μολονότι ήμουν σε βασικές γραμμές καλά στην υγεία μου, είχα προδιάθεση για περιστασιακές νευρικές κρίσεις και σύνδρομα, εξαιτίας των εμπειριών τις οποίες πρόκειται να διηγηθώ στη συνέχεια. Η αλήθεια ήταν ότι γερνούσα πριν την ώρα μου, και ήμουν ένας μελαγχολικός, χλωμός άνδρας με τσιτωμένη έκφραση — ένα βαρετό σκυλί.

Έκανα ένα σχόλιο στον κύριο Μπέντλεϊ σχετικά με το πόσο ήρεμη και γλυκιά ήταν εκείνη η μέρα, κι αυτός έριξε μια λοξή ματιά προς το μέρος μου κι ύστερα είπε: «Θα πρέπει να σκεφτείς να αποκτήσεις κάτι προς τα εκεί — γιατί όχι; Μια όμορφη μικρή αγροικία· εκεί κάτω, ίσως;» Και έδειξε με το καμτσίκι του προς ένα μικροσκοπικό χωριουδάκι χωμένο στη στροφή του ποταμού. Οι λευκοί τοίχοι των σπιτιών του ρουφούσαν το φως του απογευματινού ήλιου. «Μπορείς να ξεφεύγεις από την πόλη κάποια απογεύματα Παρασκευής, να ξεκινήσεις περιπάτους και να γεμίσεις τα πνευμόνια σου με καθαρό αέρα, και την κοιλιά σου με φρέσκα αβγά και κρέμα».

Η ιδέα φαινόταν γοητευτική αλλά απόμακρη, φαινομενικά

άσχετη με τη ζωή μου, κι έτσι απλώς του χαμογέλασα και ρούφηξα τις ζεστές μυρωδιές του χορταριού και των αγρολούλουδων, κοιτάζοντας τη σκόνη που σήκωναν στον χωματόδρομο οι οπλές του αλόγου. Την άλλη στιγμή, η σκέψη είχε βγει από το μυαλό μου. Αυτή η κατάσταση διατηρήθηκε μέχρι που φτάσαμε σε ένα κομμάτι του δρόμου που περνούσε μπροστά από ένα μακρόστενο πέτρινο σπίτι με τέλειες αναλογίες, κτισμένο σε ένα ύψωμα και σε θέση με εντυπωσιακή θέα προς ολόκληρη την κοιλάδα του ποταμού και για χιλιόμετρα ακόμα μακριά, μέχρι τη γαλάζια και βιολετιά γραμμή των λόφων στον ορίζοντα.

Εκείνη τη στιγμή με κατέλαβε κάτι που δεν μπορώ ακριβώς να περιγράψω, ένα συναίσθημα, μια επιθυμία — όχι, ήταν κάτι περισσότερο· μια γνώση, μια καθαρή βεβαιότητα, τόσο ξεκάθαρη και συγκλονιστική, ώστε ασυναίσθητα φώναξα στον κύριο Μπέντλεϊ να σταματήσει και, πριν ακόμα προλάβει να το κάνει, είχα ήδη κατέβει από τη μικρή σκάλα της άμαξας στον δρόμο και στεκόμουν πάνω σε έναν χορταριασμένο λοφίσκο, κοιτάζοντας πρώτα το ίδιο το σπίτι, τόσο όμορφο και τόσο απόλυτα ταιριαστό με τη θέση που κατείχε, και στη συνέχεια τη θέα της υπαίθρου από κάτω του. Δεν θυμόμουν να είχα ξαναβρεθεί σε αυτό το σημείο, αλλά ένιωθα απόλυτα βέβαιος ότι θα ερχόμουν ξανά, ότι το σπίτι εκείνο ήταν ήδη δικό μου, δεμένο αόρατα μαζί μου.

Στη μια πλευρά του, ένα ρυάκι κυλούσε ανάμεσα στις όχθες προς το λιβάδι που βρισκόταν λίγο πιο πέρα, κι από εκεί κατέληγε με πολλές στροφές στον ποταμό.

Ο κύριος Μπέντλεϊ με κοιτούσε με περιέργεια από τη θέση του οδηγού. «Όμορφο μέρος», είπε.

Έγνεψα καταφατικά, αλλά αδυνατούσα εντελώς να του μεταφέρω κάποια από τα ακραία συναισθήματά μου, κι έτσι του γύρισα την πλάτη και περπάτησα μερικά μέτρα προς την ανηφοριά, ως ένα σημείο απ' όπου μπορούσα να δω την είσοδο του παλιού

χορταριασμένου οπωρώνα που βρισκόταν πίσω από το σπίτι και κατέληγε σε μια έκταση με ψηλό χορτάρι κι ένα πυκνό σύδεντρο στην άλλη άκρη του. Ακόμα πιο πέρα, διέκρινα φευγαλέα την περίμετρο μιας ακαλλιέργητης, ανοιχτής έκτασης. Συνέχιζα να νιώθω την ίδια σιγουριά που περιέγραψα, και θυμάμαι ότι με είχε αναστατώσει, επειδή ποτέ δεν ήμουν φαντασιόπληκτος ή ονειροπαρμένος και σίγουρα δεν πίστευα σε προφητικά οράματα. Αντίθετα, ήδη από τις πρώτες εκείνες εμπειρίες, αποφεύγω συστηματικά κάθε σκέψη σχετική με τα άυλα και παραμένω προσκολλημένος στο πεζό, το ορατό και το χειροπιαστό.

Σε κάθε περίπτωση, όμως, αδυνατούσα να απορρίψω την πεποίθηση — την απόλυτη βεβαιότητα, μάλλον — ότι το σπίτι εκείνο κάποια μέρα θα γινόταν δικό μου, ότι αργά ή γρήγορα, αν και δεν είχα ιδέα πότε, θα γινόμουν ο ιδιοκτήτης του. Όταν τελικά το αποδέχθηκα και το παραδέχθηκα στον εαυτό μου, ένιωσα μια βαθιά αίσθηση γαλήνης και ικανοποίησης να με πλημμυρίζει, μια αίσθηση που όμοιά της είχα πάρα πολλά χρόνια να νιώσω. Έτσι, με ανάλαφρη διάθεση, επέστρεψα στο μόνιπο, όπου ο κύριος Μπέντλεϊ με περίμενε με ολοφάνερη περιέργεια.

Το συγκλονιστικό συναίσθημα που είχα νιώσει στην Οικία του Καλόγερου παρέμεινε μέσα μου, αν και όχι στο συνειδητό μέρος του μυαλού μου, ακόμα κι όταν άφησα την ύπαιθρο εκείνο το απόγευμα για να επιστρέψω στο Λονδίνο. Είχα ήδη πει στον κύριο Μπέντλεϊ πως θα ήθελα πολύ να με ενημερώσει σε περίπτωση που μάθαινε ότι το σπίτι πουλιόταν.

Κάποια χρόνια αργότερα, με ειδοποίησε. Επικοινωνήσα με τους μεσίτες την ίδια ημέρα και, μερικές ώρες αργότερα, χωρίς καν να επιστρέψω για να το ξαναδώ, έκανα μια χρηματική προσφορά η οποία έγινε δεκτή. Μερικούς μήνες πριν είχα γνωρίσει την Εσμέ Έινλεϊ. Η έλξη που νιώθαμε ο ένας για τον άλλον αυξανόταν μέρα με τη μέρα, όμως, καθώς ήμουν ακόμα καταραμένος από την ανα-

ποφάσιστη φύση μου σε κάθε προσωπικό ή συναισθηματικό θέμα, απέφευγα να της εκφράσω οποιαδήποτε πρόθεσή μου για το μέλλον. Είχα αρκετό μυαλό για να θεωρήσω τα νέα σχετικά με την Οικία του Καλόγερου ως καλό οιωνό, και έτσι, μια εβδομάδα αφότου είχα γίνει και επίσημα ο ιδιοκτήτης του σπιτιού, ταξίδεψα ως εκεί με την Εσμέ και της πρότεινα να γίνει γυναίκα μου καθώς στεκόμασταν ανάμεσα στα δέντρα του παλιού οπωρώνα. Τη μέρα εκείνη πίστευα πραγματικά ότι είχα επιτέλους ξεφύγει από τη βαριά σκιά των γεγονότων του παρελθόντος, και μπορούσα να δω από την έκφρασή του και να νιώσω από τη θέρμη της χειραψίας του ότι και ο κύριος Μπέντλεϊ πίστευε το ίδιο και ένιωθε ένα βάρος να έχει φύγει κι από τους δικούς του ώμους. Πάντα κατηγορούσε τον εαυτό του, τουλάχιστον εν μέρει, για αυτό που μου είχε συμβεί — σε τελευταία ανάλυση, αυτός ήταν που με είχε στείλει σε εκείνο το πρώτο ταξίδι στο Κρίθιν Γκίφορντ και τον Οίκο του Έλους των Χελιών, αλλά και στην κηδεία της κυρίας Ντράμπλου.

Όμως όλα αυτά δεν θα μπορούσαν να βρίσκονται πιο μακριά από τη συνειδητή μου σκέψη, τουλάχιστον, τη νύχτα εκείνη της παραμονής των Χριστουγέννων μπροστά στην πόρτα του σπιτιού μου. Επί δεκατέσσερα περίπου χρόνια, η Οικία του Καλόγερου ήταν το ευτυχέστερο σπίτι — για την Εσμέ, για εμένα και για τα τέσσερα παιδιά που είχε αποκτήσει από τον πρώτο της γάμο με τον λοχαγό Έινλεϊ. Τον πρώτο καιρό ερχόμουν μόνο τα Σαββατοκύριακα και τις γιορτές, αλλά η ζωή του Λονδίνου και οι επιχειρήσεις είχαν αρχίσει να με εκνευρίζουν από τη μέρα που είχα αγοράσει αυτό το μέρος, κι έτσι με μεγάλη μου χαρά είχα αποσυρθεί μόνιμα στην επαρχία με την πρώτη ευκαιρία που μου είχε δοθεί.

Και τώρα, για άλλη μια φορά η οικογένειά μου είχε συγκεντρωθεί σε αυτό το χαρούμενο σπίτι για τα Χριστούγεννα. Σε λίγο θα άνοιγα την κεντρική είσοδο και θα άκουγα τις φωνές τους από

το σαλόνι — εκτός κι αν πρώτα με φώναζε απότομα η γυναίκα μου, η οποία θα ανησυχούσε μήπως πουντιάσω. Σίγουρα έκανε πολύ κρύο τον τελευταίο καιρό, αλλά ο ουρανός ήταν καθαρός και γεμάτος αστέρια, ενώ η πανσέληνος ήταν τριγυρισμένη από ένα φωτοστέφανο παγετού. Η υγρασία και οι ομίχλες της προηγούμενης εβδομάδας είχαν χαθεί σαν κλέφτες μέσα στη νύχτα, και τα μονοπάτια και οι πέτρινοι τοίχοι του σπιτιού έλαμπαν χλωμά ενώ η ανάσα μου άχνιζε στον αέρα.

Στις κρεβατοκάμαρες της σοφίτας, οι τρεις μικροί γιοι της Ίζομπελ — οι εγγονοί της Εσμέ — κοιμόντουσαν έχοντας κάλτσες κρεμασμένες στα κεφαλάρια των κρεβατιών τους και περιμένοντας τα δώρα τους. Τα Χριστούγεννα δεν θα ήταν χιονισμένα, αλλά τουλάχιστον θα είχαν μια λαμπερή και χαρούμενη όψη.

Κάτι πλανιόταν στον αέρα τη νύχτα αυτή. Κάτι που θυμόμουν από τη δική μου παιδική ηλικία, νομίζω, σε συνδυασμό με τον μεταδοτικό ενθουσιασμό των μικρών αγοριών, που με επηρέαζε κι εμένα. Ασφαλώς, δεν είχα την παραμικρή ιδέα ότι η γαλήνη μου επρόκειτο σύντομα να διαταραχθεί και ότι θα ξυπνούσαν αναμνήσεις που θεωρούσα για πάντα θαμμένες. Τη στιγμή εκείνη, η πιθανότητα να ανανεώσω την παλιά μου γνωριμία με τον θανάσιμο φόβο και τον τρόπο του πνεύματος, έστω και μόνο μέσα από ζωηρές αναμνήσεις και όνειρα, μου φαινόταν πραγματικά αδιανόητη.

Έριξα μια τελευταία ματιά στο παγερό σκοτάδι, αναστέναξα με ικανοποίηση, φώναξα τα σκυλιά και μπήκα στο σπίτι, λαχταρώντας μονάχα μια γεμάτη πίπα, ένα ποτήρι καλό ούισκι πλάι στο αναμμένο τζάκι και την ευχάριστη συντροφιά της οικογένειάς μου. Καθώς διέσχιζα τον διάδρομο και έμπαινα στο σαλόνι, αισθάνθηκα ένα κύμα ευωχίας, του είδους που ένιωθα συχνά στη διάρκεια της ζωής μου στην Οικία του Καλόγερου, μια αίσθηση η οποία οδηγούσε πάντα αβίαστα σε μιαν άλλη, εκείνη της βαθιάς ευγνωμοσύνης. Και, πράγματι, ένιωσα ευγνωμοσύνη αντικρίζο-

ντας την οικογένειά μου μαζεμένη γύρω από τη μεγάλη φωτιά, την οποία ο Όλιβερ φούντωνε σε επικίνδυνο ύψος και ένταση με την προσθήκη ενός ακόμα μεγάλου κλαδιού από τη γέρινη μηλιά που είχαμε κόψει στον οπωρώνα το περασμένο φθινόπωρο. Ο Όλιβερ ήταν ο μεγαλύτερος από τους γιους της Εσμέ και έμοιαζε πλέον πολύ τόσο στην αδελφή του Ίζομπελ (η οποία καθόταν πλάι στον σύζυγό της, τον γενειοφόρο Όμπρεϊ Πιρς) όσο και στον επόμενο σε σειρά ηλικίας αδελφό, τον Γουίλ. Και οι τρεις τους είχαν αδρά, πλατιά εγγλέζικα πρόσωπα, κάπως στρογγυλεμένα, με μαλλιά, φρύδια και βλεφαρίδες ενός ανοιχτού καστανού χρώματος — του χρώματος που είχαν και τα μαλλιά της μητέρας τους πριν γκριζάρουν.

Την εποχή εκείνη, η Ίζομπελ ήταν μόλις είκοσι τεσσάρων χρονών, αλλά ήταν ήδη μητέρα τεσσάρων μικρών γιων και έτοιμη να αποκτήσει κι άλλους. Είχε την παχουλή, βολεμένη όψη μιας ματρόνας, και την τάση να φροντίζει και να φέρεται σαν μαμά όχι μόνο στα παιδιά της, αλλά και στον σύζυγο και στ' αδελφία της. Ήταν η πιο λογική και υπεύθυνη κόρη, τρυφερή και γοητευτική, και φαινόταν να έχει βρει τον ιδανικό σύντροφο στο πρόσωπο του ήρεμου και ορθολογιστή Όντρεϊ Πιρς. Εντούτοις, μερικές φορές έβλεπα την Εσμέ να την κοιτάζει μελαγχολική, και αρκετές φορές μου είχε εκφράσει, ευγενικά και ιδιαιτέρως, την ευχή της η Ίζομπελ να ήταν λίγο λιγότερο συντηρητική, λίγο περισσότερο σπιρτόζα, ακόμα και επιπόλαιη.

Ο Όλιβερ Ένλεϊ ήταν εκείνη την εποχή δεκαεννιά χρονών και ο αδελφός του, ο Γουίλ, μόλις δεκατέσσερις μήνες μικρότερος. Κατά βάθος, ήταν κι οι δυο σοβαροί και νηφάλιοι νεαροί, όμως προς το παρόν απολάμβαναν ακόμα έναν ενθουσιασμό παρόμοιο με εκείνο των μικρών κουταβιών, και η αλήθεια είναι ότι μου φαινόταν πως ο Όλιβερ δεν έδειχνε ιδιαίτερα σημάδια ωριμότητας για έναν πρωτοετή φοιτητή του Κέιμπριτζ, που ήταν προορισμέ-

νος, αν άκουγε τις συμβουλές μου, για μια καριέρα στον δικηγορικό σύλλογο. Ο Γουίλ ήταν ξαπλωμένος μπρούμυτα μπροστά στη φωτιά, με το πρόσωπο αναψοκοκκινισμένο και το πιγούνι στηριγμένο στις παλάμες του. Ο Όλιβερ καθόταν κοντά του, και κάθε τόσο κλοτσούσαν ο ένας τον άλλον με τα μακριά τους πόδια και σπρώχνονταν με φωνές, λες κι ήταν πάλι δεκάχρονα.

Ο νεότερος από τους Ένλεϊ, ο Έντμουντ, καθόταν λίγο παράμερα, κρατώντας, όπως το είχε συνήθειο, μια μικρή απόσταση από όλους τους άλλους, όχι από κάποια εχθρότητα ή κακή διάθεση, αλλά επειδή είχε μια έμφυτη σχολαστικότητα και συστολή, μια επιθυμία να είναι κάπως απομονωμένος, γεγονός που τον ξεχώριζε ανέκαθεν από την υπόλοιπη οικογένεια της Εσμέ. Ήταν επίσης ανόμοιος με τους υπόλοιπους και στην όψη, αφού είχε χλωμό δέρμα, μακριά μύτη, κατάμαυρα μαλλιά και γαλανά μάτια. Ο Έντμουντ ήταν τότε δεκαπέντε χρονών. Τον γνώριζα λιγότερο απ' όλους και τον κατανοούσα ελάχιστα. Ένιωθα ανήσυχα όταν βρισκόμουν κοντά του, εντούτοις, κατά έναν παράξενο τρόπο, τον αγαπούσα περισσότερο από όλους τους άλλους.

Το σαλόνι στην Οικία του Καλόγερου είναι μακρύ και χαμηλοτάβανο, με ψηλά παράθυρα στις δυο του πλευρές. Οι κουρτίνες τους ήταν εκείνη την ώρα σφαιλιστές, όμως τη μέρα αφήνουν πολύ φως να περάσει, τόσο από τον βορρά όσο κι από τη μεσημβρία. Το βράδυ εκείνο, γιρλάντες και στεφάνια από φρέσκια πρασινάδα, που είχαν μαζέψει το ίδιο απόγευμα η Εσμέ και η Ίζομπελ, κρέμονταν πάνω από το πέτρινο τζάκι και είχαν πλεγμένα στα φύλλα τους μούρα και κορδέλες άλικου και χρυσού χρώματος. Στην άλλη άκρη του δωματίου ήταν στημένο το δέντρο, στολισμένο και φωτισμένο με αναμμένα κεριά, κι από κάτω ήταν στοιβαγμένα τα δώρα. Υπήρχαν και λουλούδια, βάζα με λευκά χρυσάνθεμα, και στο κέντρο του δωματίου, πάνω σε ένα στρογγυλό τραπέζι, μια πυραμίδα από επιχρυσωμένα φρούτα και μια γαβάθα με πορτο-

κάλια που είχαν χωμένα στη σάρκα τους κανελογαρίφαλα, των οποίων η έντονη οσμή γέμιζε τον αέρα κι ανακατευόταν με εκείνη των κλαδιών και του καπνού από τη φωτιά του τζακιού, δημιουργώντας έτσι το ιδιαίτερο άρωμα των Χριστουγέννων.

Κάθισα στην αγαπημένη μου πολυθρόνα, τραβώντας τη κάπως μακριά από τη φουντωμένη φωτιά, και άρχισα την παρατεταμένη και χαλαρωτική διαδικασία του ανάμματος της πίπας μου. Καθώς το έκανα, συνειδητοποίησα ότι είχα διακόψει τους άλλους στο μέσο μιας ζωηρής συζήτησης και ότι τουλάχιστον ο Όλιβερ και ο Γουίλ ανυπομονούσαν να τη συνεχίσουν.

«Λοιπόν;» ρώτησα, μετά τις πρώτες επιφυλακτικές ρουφηξιές καπνού. «Τι ακριβώς συμβαίνει;»

Ακολούθησε μια ακόμα παύση, και η Εσμέ κούνησε το κεφάλι και χαμογέλασε πίσω από το κέντημά της.

«Ελάτε...»

Τότε, ο Όλιβερ σηκώθηκε όρθιος και άρχισε να γυροφέρνει γρήγορα το δωμάτιο, σβήνοντας κάθε λάμπα, εκτός από τα φώτα πάνω στο χριστουγεννιάτικο δέντρο που υψωνόταν στην άλλη άκρη του σαλονιού. Έτσι, όταν επέστρεψε στη θέση του, είχαμε μόνο το φως της φωτιάς του τζακιού για να βλέπουμε ο ένας τον άλλον, ενώ η Εσμέ αναγκάστηκε να αφήσει κάτω το κέντημά της — χωρίς το παραμικρό μουρμουρητό διαμαρτυρίας.

«Αν είναι να κάνουμε μια δουλειά, ας την κάνουμε σωστά», είπε ο Όλιβερ, με κάποια ικανοποίηση.

«Αχ, εσείς τ' αγόρια...»

«Έλα τώρα, Γουίλ, είναι η σειρά σου, σωστά;»

«Όχι, είναι η σειρά του Έντμουντ».

«Αχά», είπε ο νεότερος των αδελφών Ένλεϊ με μια αλλόκοτη, βαθιά φωνή. «Μπορώ και θα το κάνω!»

«Είναι ανάγκη να σβήσουμε όλα τα φώτα;» είπε η Ίζομπελ, σαν να μιλούσε σε αγόρια πολύ μικρότερης ηλικίας.